

OPONENTSKÝ POSUDOK NA HABILITAČNÚ PRÁCU

Autor: Ing. Pavel Štrach, PhD., PhD.

Názov práce: Rozhodování nadnárodních firem o přímých zahraničních investicích

Na základe poverenia dekana Fakulty manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove zo dňa 10. decembra 2012 vypracovať oponentský posudok na habilitačnú prácu, predkladám nasledovné stanovisko:

1. Stanovisko k habilitačnej práci

Posudzovaná habilitačná práca sa zaoberá zaujímavou problematikou, ktorá je nielen z teoretického ale aj z praktického hľadiska aktuálnou, a to motívmi prenikania nadnárodných firiem formou priamych zahraničných investícií do hostiteľských krajín, predovšetkým do Českej republiky. Fenomén priamych zahraničných investícií, sprievodný znak prebiehajúcej globalizácie svetovej ekonomiky a významný indikátor ekonomickej klímy v medzinárodnom prostredí, sa stal v posledných dvoch desaťročiach predmetom záujmu analytikov a autorov z mnohých krajín sveta a v súčasnom období existuje aj rad teórií, ktoré sa snažia dokumentovať niektoré zákonitosti ich rozvoja vo svete. Pre mnohých z nich predstavujú priame zahraničné investície východisko pre riešenie regionálnych štrukturálnych problémov či vysokej miery nezamestnanosti. Nemožno spochybniť, že prílev priamych zahraničných investícií do hostiteľskej ekonomiky prináša viacero pozitívnych efektov, ktoré nie je možné substituovať.

Je zjavné, že habilitant sa uvedenému výskumnému problému venuje dlhodobo. Habilitačná práca prezentuje výsledky jeho viac ako desať rokov trvajúceho odborného záujmu o rozvoj a aktivity nadnárodných firiem v Českej republike i v zahraničí, čoho dôkazom sú jeho publikačné výstupy, v ktorých prezentuje výsledky svojho výskumu v tejto oblasti.

Habilitačná práca zodpovedá po formálnej stránke kritériám kladeným na tento druh kvalifikačnej práce. Po obsahovej stránke sú v nej zakomponované zaujímavé teoretické, výskumno-analytické a syntetické časti, ktoré dokumentujú odbornú erudovanosť, rozsiahlu znalosť skúmanej problematiky a kvalitné analytické schopnosti, ktoré habilitant tvorivým

spôsobom v práci využil, odkryl viacaspektovosť skúmanej problematiky a zároveň vymedzil spoľahlivé kritériá jej vedeckej explanácie.

Svojím obsahom je habilitačná práca prehľadne a zrozumiteľne rozčlenená do troch obsahovo samostatných, ale tematicky vzájomne prepojených kapitol. Prvá a druhá kapitola sú logicky správne venované teoretickému zázemiu - dôslednému rozpracovaniu teoretických východísk skúmanej problematiky - vymedzeniu pojmov nadnárodná firma, priama zahraničná investícia, explikácii viacerých teoretických modelových prístupov k medzinárodnému pôsobeniu firiem a stratégiám vstupu nadnárodných firiem na zahraničné trhy. Mikro a makroekonomické teoretické predpoklady priamych zahraničných investícií od šesťdesiatych rokov 20. storočia sú rešeršne zhrnuté v druhej kapitole habilitačnej práce s dôrazom sa identifikáciu atribútov signifikantných pre voľbu lokality a prezentujúci pohľad hostiteľskej ekonomiky. V ďalšom je pozornosť v tejto kapitole venovaná typom, druhom, spôsobom a významu podporných mechanizmov (investičných stimulov) s akcentom na význam zdanenia v investičnom rozhodovaní, analýze stimulov a podmienok pre ich získanie v podmienkach Českej republiky. V závere kapitoly habilitant identifikuje a podrobuje analýze kľúčové faktory ovplyvňujúce rozhodovanie o priamych zahraničných investíciách a poskytuje prehľad atraktívnych oblastí pre priame zahraničné investície vo svete podľa hodnotenia UNCTAD, A.T. Kearney FDI Confidence Index a KPMG Corporate Tax Rates a Indirect Tax Rates.

Okrem dokumentovania teoretických znalostí, ktoré sú zhmotnené v teoretickej časti habilitačnej práce, habilitant dokumentuje aj praktické zručnosti, a to spracovaním tretej kapitoly, ktorá zahŕňa aplikačnú časť predloženej habilitačnej práce. Habilitant v nej prostredníctvom metodológie piatich prípadových štúdií sleduje špecifické prípady priamych zahraničných investícií v Českej republike s akcentom na preskúmanie prípadov japonských priamych zahraničných investícií v Českej republike a investičné aktivity spoločností Flextronics, Foxconn, Viesteon a Koito. Výsledkom skúmania habilitanta je na základe porovnania týchto piatich prípadových štúdií verifikovanie platnosti ustálených teoretických premís v kontextuálnych podmienkach Českej republiky a rozvoj teoretického poznania práve s ohľadom na špecifické lokálne podmienky.

Na základe preštudovania a posúdenia teoretickej a praktickej časti habilitačnej práce navrhujem, aby habilitant zaujal stanovisko k nasledujúcim otázkam:

1. Na s. 54 – 57 habilitačnej práce v rámci analýzy vplyvu zdanenia v investičnom rozhodovaní podrobujete analýze ukazovateľ čistá súčasná hodnota (NPV). Diskontná sadzba predstavuje parameter so signifikantným vplyvom na celkovú výslednú hodnotu NPV. Finančná ekonómia disponuje v súčasnosti viacerými teoretickými konceptmi a modelmi na odhad diskontnej sadzby. Ktorý z nich by ste odporúčali aplikovať pre jej odhad v podmienkach Českej republiky?
2. Na s. 68 – 72 habilitačnej práce v rámci kapitoly 2.5 pojednávate o atraktívnych oblastiach pre lokalizáciu priamych zahraničných investícií vo svete podľa hodnotenia UNCTAD, A.T. Kearney FDI Confidence Index a KPMG Corporate Tax Rates a Indirect Tax Rates. Došlo k zmenám v hodnotení týmito organizáciami v období rokov 2007 – 2012? Ak áno, čo podľa vášho názoru najviac ovplyvnilo tieto zmeny?

3. Je potrebná, podľa vášho názoru, zmena (úprava) platného legislatívneho rámca týkajúceho sa investičných stimulov v Českej republike? Ak áno, špecifikujte, v ktorých oblastiach.

2. Stanovisko k plneniu minimálnych kritérií na získanie titulu docenta v odbore 3.3.15 Manažment

Na základe materiálov predložených na posúdenie návrhu na vymenovanie Ing. Pavla Štracha, PhD., PhD. za docenta, môžem konštatovať, že habilitant stanovené kritériá plní, viaceré z nich prekračuje.

V rámci kritérií za pedagogickú činnosť plní aj také kritérium, ktoré sa na docenta nevzťahuje (1 vysokoškolská učebnica). Za oblasť vedeckovýskumnej a publikačnej činnosti oceňujem najmä vydanie 3 vedeckých monografií (z toho jedna v spoluautorstve v zahraničí a dve v Českej republike), 1 vedeckej práce publikovanej v karentovanom časopise v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, sedem vedeckých prác uverejnených v časopisoch evidovaných databázami Web of Science a Scopus, citácie a ohlasy (spolu 50, z toho 32 v zahraničí (z toho 18 citácií evidovaných v databáze Scopus)), riešenie projektov výskumu a vývoja habilitantom v postavení zodpovedného riešiteľa i zapojenie do riešenia viacerých výskumných projektov, expertízu a posudzovaciu činnosť habilitanta, členstvo habilitanta v redakčných radách viacerých vedeckých časopisov a organizačných a vedeckých výboroch medzinárodných konferencií vo svete.

Okrem uvedených titulov a výstupov pozitívne hodnotím aj ostatné publikačné výstupy, ktoré sú uvedené v priložených dokumentoch. Nimi habilitant prezentuje nielen výsledky svojej práce, ale dokumentuje aj splnenie podmienok, ktoré sú spojené s habilitačným konaním. Nimi zároveň potvrdzuje opodstatnenosť jeho menovania za docenta.

3. Záver

Na základe posúdenia predloženej habilitačnej práce a predložených materiálov o pedagogickej, vedecko-výskumnej a publikačnej činnosti Ing. Pavla Štracha, PhD., PhD., konštatujem, že **menovaný spĺňa kritériá stanovené pre habilitačné konanie** na Fakulte manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove.

Zároveň konštatujem, že habilitačnú prácu spracovanú pod názvom **Rozhodování nadnárodních firem o přímých zahraničních investicích** hodnotím pozitívne a odporúčam ju prijať na habilitačné konanie.

Na základe tohto:

odporúčam

Ing. Pavla Štracha, PhD., PhD.

na základe habilitačného konania vymenovať za docenta

v odbore 3.3.15 Manažment.

doc. Ing. Alexandra ~~Chapčáková~~, PhD.

Prešov, 28. január 2013